Wtorek, 18 maja 1948

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:
Kraków, Rynek Główny 36
Telefony redakcji: 550-59; 585-10; — Telefon administracji 587-60. — wewn. 23
Sekretariat redakcji - czynny w godzinach 10—12, 18—18
Administracja czynna w godz od 8—16, w soboty od 8—15

Cena 5 zł

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Nr 135 | Kraków | Rok 57

Zielone i czerwone sztandary w zgodnym marszu ku Polsce Ludowej

Miliony chłopów manifestowało na Święcie Ludowym

swą wolę: zjednoczenia ruchu ludowego zacieśnienia sojuszu z klasą robotniczą podjęcia wyścigu pracy w rolnictwie

WARSZAWA — Tegoroczne Święto Ludowe minęło pod hasłem bliskiej już jedności ruchu ludowego, oraz sojuszu chłopów z ruchem robotniczym. Uroczystości ludowe wypadły bardzo okazale, zwłaszcza że po raz pierwszy bodaj w historii ruchu ludowego pod zielonymi sztandarami zjednoczyli się chłopi całej Polski, nie dzieleni różnicami partyjnymi i ideologicznymi.

W obchodach, akademiach i wiecach wzięły również udział delegacje stronnictw robotniczych, których czołowi przedstawiciele przemawiali w czasie uroczystości.

Tegoroczne obchody koncentrowały się głównie w 40 ośrodkach na terenie całego kraju ze szczególnym uwzględnieniem Ziem Zachod[illegible] premiera Korzyckiego, posła Banacha, wicemarsz. Zambrowskiego, jako przedstawiciela partii robotniczych, a dalej w Zamościu, gdzie przemawiali min. Grubecki, poseł Wycech i min. tow. Świątkowski, oraz w Opolu z udziałem min. rol. Dąb - Kocioła, min. tow. Rusinka i ob. Thomasa z ramienia PSL. Manifestacje te zgromadziły kilkaset chłopów. Masowy udział chłopów zanotowano również w Rzeszowie, Bochni, Przemyślu, Kielcach, Legni[illegible] i Gdańsku.

Zgromadzone tłumy przyjmowały z radością i entuzjastycznie zapowiedzi mówców o bliskim już zjednoczeniu ruchu ludowego, o zacieśnieniu i umocnieniu sojuszu z klasą robotniczą i zwiększeniu wysiłku wsi w dziele odbudowy kraju i wypełnienia planu trzyletniego. W szeregu miejscowości chłopi uchwalili rezolucje w sprawie wzięcia udziału w wyścigu pracy o zwiększenie wydajności rolnictwa.

WARSZAWA — Z okazji Święta Ludowego marszałek Sejmu Kowalski wezwał chłopów bez względu na przynależność partyjną do wzięcia udziału w wyścigu pracy o podniesienie rolnictwa, biorąc wzór [illegible] robotników, którzy realizują te hasła we wszystkich gałęziach przemysłu.

Podkreślając z naciskiem, że głównymi hasłami święta są: jedność chłopska, sojusz chłopsko-robotniczy oraz walka o zwiększenie wydajności rolnictwa — mówca w imieniu NKW SL — **wezwał wszystkich, aby te trzy hasła uczynili najbardziej bojowymi hasłami w dniu Święta.**

„Nie zawodziliśmy my, chłopi, nigdy dotąd — powiedział dalej marszałek Kowalski — **czy to wtedy, gdy chodziło o walkę z rodzimą reakcją, lub gdy trzeba było chwycić za broń do walki o wolność narodu podczas okupacji hitlerowskiej.**

Nie zawiedziemy i obecnie przy budowie Polski Ludowej. Jako współgospodarze Polski, oświadczamy w dniu Święta Ludowego pod adresem braci robotników: możecie na nas liczyć. Nie zawiedziemy! Nakarmimy nasz cały naród, jak wierzymy, że wy go odziejecie i zapewnicie mu narzędzia pracy. Pełny nasz chłopski trud włożymy w budowę gmachu Polski Ludowej. A nie ustaniemy w pracy i walce, aż wspólnie z wami, robotnicy, zbudujemy Polskę naprawdę zamożną [illegible] oświeconą".

Jerozolima celem wojsk [illegible]

Ogniowa próba państwa Izraela

Żydzi stawiają zacięty opór nawale arabskiej

JEROZOLIMA. — Walki w Palestynie coraz bardziej przybierają na sile w miarę jak inwazyjne wojska arabskie zbliżają się do ważnych strategicznych i gospodarczych ośrodków, których utrzymanie w rękach żydowskich jest warunkiem istnienia nowego państwa Izraela.

Doniesienia kwatery głównej wojsk arabskich są nader optymistyczne i jak stwierdzają obiektywni obserwatorzy przesadzone. Arabo-[illegible] wschodnim i południowym odcinku frontu. Oddziały egipskie, posuwające się drogą przybrzeżną z Ghaza znajdują się niedaleko ważnej strategicznej drogi, biegnącej z Jerozolimy do Tel Avivu. Oddziały te nie [illegible] siłami żydowskimi i posuwają się, podobnie, jak wojska libańskie krajem, zamieszkałym prawie wyłącznie przez Arabów.

Legion Arabski z Transjordanii posuwa się również w kierunku drogi Tel Aviv — Jerozolima z przeciwnego kierunku. Plan dowództwa arabskiego, opracowany przez generalny sztab egipski jest jasny: oddziały egipskie i transjordańskie mają połączyć się u wylotu drogi Tel Aviv — Jerozolima i odciąć w ten sposób stolicę Palestyny od terytoriów nadbrzeżnych zamieszkałych przez ludność żydowską. Gdyby to się udało, połączone armie arabskie zwrócą się ku Jerozolimie. Dowództwo arabskie liczy się jednak z długotrwałym oblężeniem miasta.

Wiarygodne źródła donoszą o przekroczeniu Jordanu przez zmotoryzo[illegible]trownie. Żydom nie udało się wysadzić w powietrze mostów na Jordanie.

Oddziały libańskie uwikłały się w ciężkie walki z wojskami Hagany, które zdołały powstrzymać marsz Arabów śpieszących z odsieczą miastu Acre gdzie resztki załogi arabskiej stawia zacięty opór Ha[illegible].

Dowództwo żydowskie komunikuje o powstrzymaniu marszu wojsk [illegible] zdobyciu szeregu punktów oporu w samej Jerozolimie i o oczyszczeniu podmiejskiego odcinka drogi Tel Aviv — Jerozolima od Arabów, którzy jednak trzymają drogę pod obstrzałem o 30 km na zachód od Jerozolimy.

Ferment wśród Arabów rośnie

KAIR (SAP) — Król Transjordanii i naczelny dowódca wojsk arabskich zmobilizowanych przeciwko Żydom — Abdullah potwierdził zarządzenie, w którym rozwiązał armię ochotników arabskich w jej obecnej formie i zawiesił Wysoki Komitet Palestyński oraz jego reprezentację przy ONZ.

Abdullah poddał krytyce działalność muftiego i Wysokiego Komitetu Palestyńskiego, który jego zdaniem nie reprezentuje już Arabów palestyńskich.

KAIR. — Gen. iracki Nur el Dine Mahud Pasza mianowany został naczelnym dowódcą armii arabskich. Król Transjordanii Abdullah uważany jest tylko za honorowego naczelnego dowódcę.

Otwarcie dorocznej konferencji LP

Przywódcy labourzystów obawiają się krytyki

Nowa taktyka Shinwella

SCARBOROUGH. W Scarborough w Anglii Północnej rozpoczęła się doroczna walne konferencja brytyjskiej Labour Party, oczekiwana z wielkim zainteresowaniem przez koła polityczne Anglii. W przeddzień konferencji kierownictwo L.P. chcąc ubiec krytyków wykluczyło ze względów taktycznych członka prawego skrzydła partii posła Edwardsa za opozycję wobec oficjalnego programu rządowego znacjonalizowania przemysłu stalowego i żelaznego.

Otwierając konferencję przewodniczący partii min. Shinwell powiedział m. in.: „Nie chcemy więcej wojny, chcemy żyć w zgodzie z naszymi sąsiadami, chcemy przyczynić się do dobrobytu wszystkich ludzi na ziemi i do utrzymania światowego pokoju."

Shinwell, którego nie uważa się za zwolennika polityki Bevina, pozwolił sobie na lekką krytykę planu Marshalla mówiąc: „W. Brytania nie byłaby w stanie przyjąć zbyt uciążliwych warunków pomocy. Żadne państwo nie ma prawa zmusić do posłuchu siłą lub przekupstwem innego kraju". Mówca apelował dalej do robotników o zwiększenie wydajności i zapowiedział rozszerzenie gospodarki planowej i modernizację przemysłu.

Jak przypuszczają, mowa Shinwella miała na celu ułagodzenie elementów lewicowych L. P., które mają zamiar zaatakować przede wszystkim Bevina za jego niesocjalistyczną politykę zagraniczną.

Żydzi zwracają się do 58 krajów

o uznanie nowego państwa

NOWY JORK. — Min. spraw zagranicznych rządu żydowskiego Ben Gurion zwrócił się do ONZ o przyjęcie państwa Izraela w poczet członków Narodów Zjednoczonych. Równocześnie rząd żydowski zwrócił się do 58 państw — członków ONZ o indywidualne uznanie nowego państwa [illegible].

Wczoraj Rada [illegible]stwa zajmowała s[illegible] rozpatrywaniem skargi nowopowstałego [illegible] żydowskiego przeciw państwom arabskim. Według opinii niektórych członków Rady akcja arabska może w przyszłości zagrozić pokojowi i bezpieczeństwu świata.

Na zdjęciu: Pierwsza brygada junacka pow. krakowskiego pracuje przy poszerzeniu ul. Marszałkowskiej w Warszawie. (Fot. SAP)

Przekazanie Czechosłowacji strefy wolnocłowej w Szczecinie

SZCZECIN. — Delegacja rządu czechosłowackiego z min. Clementisem na czele, przybyła w sobotę do Szczecina. Na spotkanie gościom wyległy szerokie rzesze społeczeństwa szczecińskiego oraz przedstawiciele miejscowych władz.

Po przybyciu do portu goście udali się do sali konferencyjnej Woj. Rady Narodowej, gdzie min. Clementis i min. Petr zostali udekorowani złotą Odznaką Gryfa Pomorskiego. Z kolei goście udali się na zwiedzenie portu, miasta i huty „Stołczyn".

Następnie odbyła się uroczystość przekazania delegacji czechosłowackiej strefy wolnocłowej w porcie szczecińskim.

Stopnie oficerskie dla BCh

WARSZAWA. — Z okazji tegorocznego Święta Ludowego Prezydent Rzeczypospolitej nadał, względnie zatwierdził na wniosek Ministra Obrony Narodowej, stopnie oficerów rezerwy żołnierzom Batalionów Chłopskich, którzy zasłużyli się w walkach partyzanckich z faszystowskim okupantem. Stopnie oficerów rezerwy przyznano 504 chłopom, b. [illegible]

Apel Komitetu Wyzwolenia do Żydów

PARYŻ (SAP) — Hebrajski Komitet Wyzwolenia Narodowego wydał odezwę do wszystkich Żydów, aby użyli wszelkich możliwych sposobów w celu dostania się do Palestyny i dopomożenia do pełnego wyzwolenia terytorium narodowego.

Prezydent RP Bolesław Bierut przyjmuje wycieczkę Polonii [illegible]kańskiej. (Fot. SAP)

Dehring wydany będzie Polsce

LONDYN (SAP) — Reuter donosi, że rząd brytyjski postanowił wydać rządowi polskiemu dr. Władysława Dehringa, oskarżonego o zbrodnie wojenne popełnione w obozie w Oświęcimiu.

Dr. Dehring przebywał w więzieniu w Landynie od początku 1947 r.

Wywrotowcy macedońscy ukarani

BELGRAD — Po zakończeniu trzydniowego procesu w Skolpje o szpiegostwo, sabotaż i działalność terrorystyczną, czterech Macedończyków zostało skazanych na śmierć przez rozstrzelanie, a siedmiu innych otrzymało wyroki od 10 do 20 lat więzienia.

Zgodnie z aktem oskarżenia i zeznaniami świadków, oskarżeni w tym procesie utworzyli w r. 1947 organizację podziemną. Głównym celem organizacji była działalność wywrotowo-terrorystyczna. Oskarżeni utrzymywali również kontakt z pewną zagraniczną ambasadą w Belgradzie, skąd otrzymywali instrukcje i pieniądze. Ponadto wysłali swych przedstawicieli do Grecji, celem szukania pomocy u monarcho-faszystów [illegible].

Boją się konkurencji na rynkach europejskich

Polski węgiel może uratować przemysł francuski

ale USA żądają od Francji importu węgla amerykańskiego

PARYŻ — Francja odczuwa poważny brak węgla, ale jakiekolwiek zwiększenie eksportu polskiego węgla do tego kraju, uniemożliwiane jest przez St. Zjednoczone, wywierające presję na rząd francuski. USA domagają się, aby Francja [illegible] rykańskim, płacąc zań dolarami.

Powodem, dla którego Francja nie kupuje więcej polskiego węgla jest brak środków transportowych. New York Times podkreśla, że amerykańskie władze w Niemczech w dalszym ciągu korzystają z francuskich wagonów kolejowych, pod pozorem, że Francuzi, przetrzymują niemiecki tabor kolejowy.

Układ w tej sprawie pomiędzy Francją, a St. Zjednoczonymi zadaniem amerykańskiemu twierdzeniu, że prowadzona przez USA polityka, zmierza do „postawienia Europy na własne nogi".

[illegible] na początku br. prasa amerykańska starała się przekonać opinię publiczną, że Polska znajduje się pod „presją". Presja ta dotyczy zmniejszenia dostaw węgla dla zachodu, celem „unieszkodliwienia planu Marshalla". Stało się obecnie zupełnie jasne, że sprawa ma się wręcz odwrotnie.

Realizatorzy Planu Marshalla, celem dokonania swej „vendetty" na demokracjach wschodnich nie wahają się przed [illegible] odbudowy Europy.

Przywódca syjonistów prezydentem Izraela

Pierwszy rząd żydowski koalicją wszystkich partii

TEL AVIV — Ogłoszono w Tel-Avivie listę członków rządu Tymczasowego nowego państwa żydowskiego Izrael.

Premier i minister obrony — Dawid Ben Gurion, minister spraw zagranicznych — Mosze Shertok, [illegible] spraw wewnętrznych — Izaak Guienbaum, min. skarbu — Eliezer Kaplan, min. spraw arabskich — B. Shitreet, min. sprawiedliwości — Feliks Rosenblucht, min. [illegible] — Dawid Remez, min. [illegible] — [illegible] min. spraw religijnych — Jehuda Fishman, min. przemysłu i handlu — Friedrich Bernstein, min. [illegible] — Mosze Szapiro.

Rząd Izraela jest koalicją głównych partii lewicowych, demokratycznych i ortodoksyjnych. Pierwsze posiedzenie gabinetu odbędzie się w niedzielę.

Posiedzenie [illegible]

Przydentem żydowskiej Rady Gabinetowej został 78 letni przywódca sjonistów dr Weizman. Stanowisko to odpowiada godności prezydenta państwa.

Granica jugosłowiańska nie istnieje dla Włoch

Gwałty i prowokacje na porządku dziennym

BELGRAD. — W memorandum, przedłożonym 4 dni temu ambasadorowi włoskiemu w Belgradzie, a opublikowanym wczoraj wieczorem, rząd jugosłowiański stwierdza, że w ciągu marca i kwietnia zmuszony był protestować przeciwko 28 pogwałceniom granic jugosłowiańskich i 7 pogwałceniom strefy powietrznej przez włoskie siły zbrojne i samoloty. Akty te jednak nie ustają i ostatnio podczas ponownego pogwałcenia granicy jugosłowiańskiej został zabity jeden żołnierz włoski.

Pomyślny stan siewów wiosennych

WARSZAWA. — Tegoroczne zasiewy wiosenne zostały do dnia 10 maja b. r. wykonane w 94 procentach.

Należy spodziewać się w [illegible] szych dniach pełnego wykonania planu siewu wiosennego.

Hitlerowska przeszłość jako „okoliczność łagodząca"

BERLIN (PAP). — Niezwykłe „okoliczności łagodzące" znalazł sąd w miejscowości Landshut, skazując 25-letniego Hansa Fuchsa za zamordowanie swej przyjaciółki na karę więzienia, a nie na śmierć. W motywach [illegible] skarżony, jako b. członek straży przybocznej Fuehrera, był tak ograniczony pod względem moralnym, że nie mógł dostatecznie panować nad swoimi postępkami. W ten sposób przeszłość hitlerowska ocaliła zbrodniarza od śmierci.

Schacht wyzdrowiał i [illegible] do obozu

STUTTGART. — Dr. Hjalmar Schacht, hitlerowski magik finansowy, uniewinniony przez trybunał międzynarodowy w Norymberdze, został zwolniony ze szpitala internowanych w Ludwigsburg i zgodnie z zarządzeniem ministra denacyfikacji na Wirtembergię i Baden Baden przekazany do obozu internowanych celem odcierpienia kary.

Święto Ludowe w Zagłębiu

CZELADŹ (o). — W ub. niedzielę obchodzono uroczyście Święto Ludowe w Czeladzi. Po nabożeństwie uformował się pochód, w którym wzięły udział delegacje poszczególnych zakładów pracy, partyj politycznych, organizacji młodzieżowych oraz delegacje wszystkich niemal wiosek powiatu będzińskiego. Pochód przy dźwiękach orkiestry przedefilował ulicami miasta, kierując się na Rynek, gdzie do zebranych przemówił prezes Str. Ludowego ob. Ł. Kita, wicestarosta ob Opolski, delegat woj. Str. Ludowego ob. Zielkowski, prezes powiatowego Str. Ludowego ob Bacia, przedstawiciel R. K. N. ob. Nanuś i burmistrz m. Czeladzi ob. Rak.

W imieniu partyj politycznych wygłosił przemówienie tow. Koźnik, w imieniu organizacyj młodzieżowych tow. Tarnowski.

W defiladzie wzięło około 10 tys. osób.

Powszechną uwagę zwracała banderia konna, złożona z 50 jeźdźców oraz grupy wieśniaczek w barwnych strojach regionalnych.

Uroczystości zostały zakończone zabawą ludową, uroczmaiconą licznymi atrakcjami.

Musimy zwiększyć wydajność z hektara

aby podnieść zarobki robotników rolnych

Ogólnopolski Zjazd Zw. Zawodowego Robotników Rolnych

[illegible] Poznańskiego odbył się [illegible] ogólnopolski zjazd Związku Zawodowego Robotników i Pracowników Rolnych RP.

Przewodniczący zarządu głównego ob. Sokół powitał przedstawicieli władz państwowych z ministrem Dąb-Kocioł na czele, przedstawicieli związków zawodowych, partyj politycznych oraz przybyłych ponad 580 delegatów.

Długotrwałymi oklaskami przyjęli zebrani przedstawicieli czechosłowackiego i francuskiego związku zawodowego robotników rolnych.

W imieniu Rządu zebranych powitał minister Dąb-Kocioł, który w dłuższym przemówieniu poruszył aktualne zagadnienia, dotyczące gospodarki rolnej w Polsce „Jeżeli chcemy, by majątki państwowe dały większy dochód — powiedział m. in. Minister — jeżeli chcemy, by wynagrodzenie robotników było większe musimy zwiększyć wydajność z każdego hektara.

Wykorzenimy marnotrawstwo i rozrzutność w gospodarowaniu, dobrem społecznym, podniesiemy produkcję przez lepszą i bardziej staranną uprawę, by razem z gospodarstwami chłopskimi zapewnić samowystarczalność żywnościową kraju".

„Zadania postawione przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych zostaną przez robotników rolnych wykonane — stwierdził sekretarz gen. KCZZ Kuryłowicz.

Dokonywująca się obecnie jedność ruchu ludowego jest rzetelną jednością mas chłopskich. Klasa pracująca w dojrzewaniu swej myśli twórczej skupia się w jedną całość bez pomocy czynników zagranicznych stworzy dobrobyt dla wszystkich pracujących".

Zjazd wystosował następnie depesze do Prezydenta RP ob. Bieruta, premiera Cyrankiewicza i wicepremiera Gomułki.

W imieniu partyj robotniczych powitał zjazd ob. Rakowski, podkreślając znaczenie jedności robotników miast i wsi.

Po wybraniu prezydium zjazdu z ob. Centkowskim jako przewodniczącym — sekretarz gen. KCZZ Kuryłowicz dokonał odsłonięcia sztandaru związkowego.

Dyrektor Departamentu Ministerstwa Rolnictwa i Ref. Roln. Doskocz przedstawił następnie listę dziesięciu wyróżnionych przodowników pracy w Państwowych Majątkach Rolnych. Są to: Tadeusz Siedlicki, Michał Cieszyński, Stanisław Kilian, Jan Ostrowski, Jan Paul, Feliks Witczak, Bogdan Kozak, Jan Nowosąd, Szczepan Ciechocki, Stanisława Martyna.

Arabowie „likwidują" kolonie żydowskie

KAIR — Radio arabskie ogłosiło komunikat armii arabskiej, walczącej w Palestynie, o „zlikwidowaniu" czterech kolonii żydowskich Kfar-et-Zion, położonych na południe od Jerozolimy pomiędzy Betleem i Hebron. Według tego komunikatu, kobiety i dzieci żydowskie zostały oddane pod opiekę Czerwonego Krzyża.

... rozstrzeliwują jeńców

TEL-AVIV (SAP). — Agencja Żydowska oskarża Arabów o rozstrzelanie grupy żydowskich jeńców wojennych. Zbrodnia ta miała miejsce, mimo oficjalnego oświadczenia ze strony arabskiej, że będzie szanować postanowienia konwencji genewskiej, dotyczące traktowania jeńców wojennych. Wśród rozstrzelanych znajdują się lekarze żydowscy, zrzuceni na spadochronach na tyłach oddziałów arabskich z zadaniem niesienia pomocy rannym żołnierzom żydowskim, pozostałym na placu boju. Wydarzenie to miało miejsce na terenie walk o osiedle Kfar-et-Zion koło Betleem.

Setki tysięcy bezrobotnych

i nieczynne fabryki we Włoszech

RZYM (SAP) — Po zwycięstwie chrześcijańskiej demokracji w wyborach włoskich daje się zauważyć we Włoszech coraz większy terror policyjny w stosunku do robotników [illegible] polityki przemysłowców Włochom zagraża bezrobocie.

Dla stłumienia strajku robotników rolnych w prowincjach Mantua, Pobinese, Latizano i Udine wysłano do tych okręgów silne oddziały policyjne. W miejscowości Bigarello w pobliżu [illegible] oddział policji zaatakował brutalnie grupę bezrolnych, z których wielu zostało poturbowanych. Do tej samej miejscowości sprowadzono z obozu w Doso faszystowskich uciekinierów z innych państw, którzy mieli odegrać rolę łamistrajków. Władze przeprowadziły szereg aresztowań wśród działaczy związków zawodowych. Na znak protestu wszyscy robotnicy prowincji Pawia proklamowali strajk generalny.

Skutkiem ciągłego zamykania fabryk przez przemysłowców i sabotowania przez nich odbudowy gospodarczej, liczba bezrobotnych we Włoszech bezustannie wzrasta. Według ostatnich danych liczba bezrobotnych w Mediolanie przekroczyła 180.000, w Rzymie 70.000.

10 VI. nadzwyczajny zjazd OM TUR

w sprawie zjednoczenia

WARSZAWA. — Jak się dowiadujemy, Komitet Centralny OM TUR zwołuje na dzień 10 czerwca b. r. nadzwyczajny zjazd OM TUR dla podjęcia decyzji w sprawie zjednoczenia ruchu młodzieżowego. Zjazd odbędzie się w Socjalistycznym Ośrodku Szkoleniowym im. Stanisława Dubois w Otwocku. Udział w zjeździe wezmą członkowie Rady Naczelnej, Centralnej Komisji Rewizyjnej i Centralnego Sądu organizacji, członkowie prezydium komitetów wojewódzkich, oraz delegaci powiatów.

W związku ze zjednoczeniem ruchu młodzieżowego odbędzie się również nadzwyczajny walny zjazd delegatów ZMW „WICI".

Maszyny i surowce w zamian za polski węgiel

Konwencja gospodarcza polsko-węgierska przyśpieszy rozwój obu krajów

WARSZAWA. — Po powrocie z Budapesztu wiceminister Przemysłu i Handlu Eugeniusz Szyr, przewodniczący polskiej delegacji, który podpisał w Budapeszcie konwencję gospodarczą polsko - węgierską, udzielił wywiadu na temat przesłanek, jakie kierowały obydwoma rządami przy podpisywaniu konwencji, oraz korzyści, jakie układ przyniesie dla obu krajów.

Polska może dostarczyć Węgrom węgla, koksu, cynku, soli, produktów chemicznych, niektórych maszyn i urządzeń. Konwencja umożliwia podział programu asortymentów i typów produkcji, co spowoduje z kolei specjalizację niektórych działów przemysłu, interesujących oba kraje i pozwoli im osiągnąć wyższy poziom techniczny i większą rentowność. Ciekawie również zapowiada się [illegible]

Podstawowym elementem naszego zainteresowania w stosunku do Węgier jest osiągnięcie dostaw inwestycyjnych dla rozbudowy przemysłu polskiego i zapewnienie sobie dostaw aluminium, tłuszczów technicznych, produktów naftowych i wyrobów farmaceutycznych. Węgry są przede wszystkim zainteresowane w dostawach koksu, którego brak stanowi t. zw. „wąskie gardło" w produkcji węgierskiej.

Oba kraje są równie zainteresowane w ścisłej współpracy w dziedzinie technicznej i przemysłowej. Realizacja konwencji o wieloletniej współpracy gospodarczej bezwątpienia wpłynie na przyśpieszenie odbudowy gospodarczej i rozbudowy gospodarki obu krajów, na przestrzeni [illegible]

Gehenna kobiet greckich

ATENY. — Jak donosi radio Wolnej Grecji, monarcho - faszystowskie trybunały wojskowe nie oszczędzają również kobiet greckich. W więzieniach i na pustyniach wyspach znajduje się ponad 5.000 kobiet, z których wiele zostało uwięzionych wraz z niemowlętami przy piersi. Zanotowano również wiele wypadków poronienia na skutek złego traktowania więźniarek. W ciągu ostatnich 6 miesięcy w okręgu Florina monarchofaszyści wtrącili do więzień 661 kobiet. Z tej liczby 25 zostało zabitych, zaś 27 zesłanych, 75 zostało deportowanych na pustynne wyspy, zaś 1076 [illegible] spośród tych ostatnich 3 [illegible]

Popularyzacja prawa w olkuskim

OLKUSZ (JK) — Pod przewodnictwem kierownika Sądu Grodzkiego, sędziego Wereszczyńskiego, jako przewodniczącego Komisji Popularyzacji Prawa, odbyła się w tych dniach konferencja z udziałem licznie zaproszonych przedstawicieli partyj i społeczeństwa.

Po sprawozdaniu z dotychczasowej działalności na polu popularyzacji prawa na terenie powiatu, sędzia Babik z Katowic, obszernie omówił zasady prawa, które winien znać każdy obywatel polski, jako podstawy do praworządności i dyscypliny. Mówca podkreślił, że akcja uświadamiająca musi dotrzeć do szerokich mas ludności przy pomocy aktywistów partyj, samorządów, Zw Samopomocy Chłopskiej, nauczycielstwa itp

W sprawie odczytów, jakie [illegible] się odbywać systematycznie na terenie powiatu, a zwłaszcza na [illegible] gdzie ludność więcej interesuje się tym zagadnieniem, zabierało głos kilka osób, które zadeklarowały współpracę przy wygłaszaniu odczytów.

PRW przy pracach melioracyjnych w pow. przemyskim

PRZEMYŚL (zk). — Powiat przemyski rozciągający się wzdłuż koryta Sanu posiada kilka gmin leżących w dolinie starego koryta Sanu Są to tereny podmokłe i użyteczność ich zależniona jest od przeprowadzenia prac odwadniających. Przed ostatnią wojną na terenie wsi Torki - Poździacz przekopany był półkilometrowy rów odwadniający teren 4 tys. ha. W czasie okupacji Niemcy zasypali ten rów-kolektor budując w tej okolicy lotnisko. zniszczenia wojenne i [illegible] kie warunki w jakie popadł powiat po zakończeniu wojny uniemożliwiły podjęcie prac odwadniających i każdy rok przynosił tej okolicy katastrofy zalewu. Dnia 7. V. br. na odprawie delegatów P. R W. delegat gminy Stubno zakomunikował o rozpoczęciu prac odwadniających i odczyszczania rowu. Prace wykonane będą systemem szarwarkowym przy pomocy miejscowego P. R W. i oddziałów „Służby Polsce"

Tajemnica grobowca Jagiełły

KRAKÓW. — W wypełnionej publicznością sali Muzeum Przemysłu Art. odbyło się 17 zebranie naukowe Towarzystwa Miłośników Hist. i Zab. Krakowa, stanowiące zarazem zakończenie tegorocznego IX cyklu tych popularnych i ciekawych zebrań. będących od r. 1934 ważną pozycją w życiu kulturalnym miasta.

Organizator zebrań dr Jerzy Dobrzycki podniósł na wstępie historyczną i społeczną rolę krakowskich wydarzeń „Wiosny Ludów", której stulecie przypada na rok bieżący i odczytał ciekawy fragment pamiętników Heleny Modrzejewskiej, która jako 8-letnie dziecko przeżyła w Krakowie wypadki „Wiosny Ludów" i bombardowanie miasta z Wawelu przez Austriaków.

Następnie docent U. J. Karol Estreicher przedstawił niezwykle interesujące wyniki ostatnich badań swych nad grobowcem zwycięzcy spod Grunwaldu w katedrze wawelskiej. Marmurowy sarkofag Jagiełły [illegible] wyjaśnić z jakiego środowiska artystycznego mógł pochodzić nieznany twórca tego dzieła, wyprzedzającego o parę dziesiątek lat działalność Wita Stwosza. Drogą sumiennej analizy porównawczej dr Estreichr stwierdził, że daremnym byłoby szukać analogii stylistycznych z pomnikiem tym na całym obszarze Europy północnej i zachodniej, analogie takie natomiast występują jasno na obszarze Włoch w I pol. XV wieku, zwłaszcza zaś w środowisku florenckim. Z tym zapewne środowiskiem był związany twórca pomnika Jagiełły, tam być może kształcił się, choć narodowość jego i pochodzenie nie da się bliżej ustalić. Mógł nim być Włoch przybyły być może przez Węgry do Krakowa, gdzie już w średniowieczu istniała duża kolonia włoska, złożona głównie z duchownych, bankierów i kupców

Z kolei dr J. Dobrzycki omówił działalność Towarzystwa na polu szerzenia kultu Krakowa wśród szerokich mas i wyraził podziękowanie wszystkim prelegentom, którzy wygłosili odczyty w ramach cyklu, podające nieraz wiadomości o najnowszych, niepublikowanych jeszcze wynikach prac i badań nad przeszłością Krakowa.

[illegible] uznaniem podniósł zasługi Towarzystwa Miłośników Krakowa nad pogłębianiem wiedzy o dziejach miasta i szerzeniem zainteresowania dla jego piękna i przyszłego rozwoju, a ponadto wyraził kierownikowi zebrań naukowych dr J. Dobrzyckiemu podziękowanie za wydatną działalność na tym polu.

DZISIEJSZY ODCZYT

Dr. Rzadkowska Helena wygłosi odczyt pt.: „Jak kobiety zdobywały prawo wyborcze" dnia 18 maja br. o godz. 18 w Lidze Kobiet, ul. Karmelicka 51.

Wykłady o Ziemiach Zachodnich — Zygmunt Szydłowski — Związki młodzieżowe na Ziemiach Zachodnich — 18 maja br. o godz. 18 w sali Koleg. Nowodworskiego, ul. św. Anny 12, I p.

Książki sprzed 500 lat
w Bibliotece Naukowej Przemyśla

PRZEMYŚL. (zk) — W ubiegłym tygodniu odbyło się uroczyste otwarcie Publicznej Biblioteki Naukowej Tow Przyj. Nauk w Przemyślu. Udostępnienie szerokim masom społeczeństwa korzystania z księgozbioru przemyskiego będzie miało ogromne znaczenie dla szeregu osób poszukujących pomocy naukowych w studiach. Biblioteka liczy 70 tys. tomów dzieł naukowych z dziedziny: historii, socjologii, antropologii, etnografii sztuki i wielu innych działów. Są to dary Polskiej Akademii Umiejętności uniwersytetów polskich i zagranicznych oraz bibliotek prywatnych. Uratowana w całości dzięki społeczeństwu przemyskiemu biblioteka, jest pozycją bardzo poważną w przetrzebionych wojną księgozbiorach polskich. Do najcenniejszych białych kruków bibliofilskich należą listy Piusa II z czasów pobytu jego na dworze Jagiełły, drukowane w r. 1443 w Niemczech. Następnie biblia luterska z r. 1561, oraz kilka książek pochodzących z biblioteki znakomitego pisarza publicysty Stanisława Orzechowskiego.

Istniejące przy bibliotece archiwum przemyskie stanowi cenny materiał źródłowy dla studiów historycznych i obyczajowych. Są to dokumenty z okresu napadu Tatarów, z wojen szwedzkich, akta sądowe i wojskowe z podpisami królów polskich Biblioteka mieści się w specjalnie na ten cel przeznaczonym budynku który został odremontowany częściowo kosztem Zarządu Miasta, częściowo zaś kosztem Min. Kult. i Sztuki.

Szkolenie socjalistyczne

Dnia 18. V. br. rozpoczyna się VIII kurs Wojewódzkiej Szkoły Partyjnej III stopnia przy Woj. Kom. PPS w Krakowie. Kurs będzie trwał do dnia 5. VI. br. Podania wraz z życiorysami należało składać do dnia 15. V. włącznie w oddziale Politycznо Propagandowym PPS — Rynek Główny 38 II p. pokój 28 w godz.

CO * GDZIE * KIEDY

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO — godz. 19 — „Eugeniusz Oniegin".

MIEJSKI STARY TEATR — duża sala — godz. 19 — „Powrót syna marnotrawnego".

MAŁA SALA — godz. 19.15 — „Mąż i żona".

TEATR RTPD „WESOŁA GROMADKA" — godz. 12.30 — „Perfurka królowej Bony".

TEATR LALKI I AKTORA „GROTESKA" — godz 17 — „Kopciuszek".

TEATR POWSZECHNY TUR — [illegible]

KINA:

Warszawa: „Pontcarral", **Świt:** „Stalowe serca", *Apollo* i *Sztuka:* „Płomień Nowego Orleanu", *Uciecha:* „Bitwa o szyny", **Wanda:** „Oflag 27", **Wolność:** Dziewczę z Północy", **Gdańsk:** „Piękna przygoda". Początek seansów: Sztuka — godz. 15.30, 17.30 i 19.30; Warszawa — godz. 15.30, 17.45 i 20; we wszystkich pozostałych kinach o godzinie 16, 18 i 20. — Kino *Aktualności* (w sali Apollo) Polska kronika filmowa, Muzyka, Osada nad Nysą i Mecz Polska-Czechosłowacja; początek godz. 12, 13 i 14; wstęp 35 zł.

DYŻUR LEKARZA POŁOŻNIKA

Ubezpieczalni Społecznej dnia 18 maja br. — dr. Helbich Adam — Kopernika 23, tel. 548-30; 597-39.

We wszystkich innych nagłych zachorzeniach w nocy należy wezwać lekarza dyżurnego z Ubezpieczalni nr. tel. 570-70.

DYŻURY APTEK:

Rynek Główny 42, Mikołajska 4, Grodzka 17, Starowiślna 77, Krakowska 9, Długa 88, Senatorska 6, Mogilska 16, Kalwaryjska 27.

SPORT

Rozegrany został towarzyski mecz piłki nożnej pomiędzy KS OM TUR Limanowianka a KS „Wierchy" z Rabki, który zakończył się zwycięstwem Omturowców w stosunku 5:2 (2:0), bramki dla Omturowców zdobyli Wrona K. 3, oraz Surdziel M. i Włodarczyk po jednej.

KS OM TUR LIMANOWIANKA — KS OM TUR WADOWICE

Spotkanie odbyło się w Wadowicach i zakończyło się zwycięstwem gospodarzy 6:2 (3:0). Wynik ten jest zaszczytny dla towarzyszy z Limanowej, gdyż należy zaznaczyć, że KS OM TUR Wadowice jest wicemistrzem klasy A podokręgu bielsko-bialskiego a KS OM TUR Limanowa walczy dopiero w klasie C podokręgu nowosądeckiego.

KS ZZK OLSZA REAKTYWUJE SEKCJĘ BOKSERSKĄ

KRAKÓW. — Sekcja bokserska KS ZZK Olsza, która pierwsza po wojnie rozegrała zawody bokserskie z Milicyjnym Klubem Sportowym w Katowicach wygrywając je w stosunku 10:6, a w roku 1946 przestała istnieć z przyczyn od niej niezależnych, została przez zarząd klubu w dniu 1 maja br. ponownie powołana do życia.

Treningi sekcji odbywają się na własnym stadionie sportowym przy ul. Grzegorzeckiej nr. 1 we wtorki i czwartki od godziny 18 do 20 pod fachowym kierownictwem ob. ob. Pietrzykowskiego (Mieczysławskiego) i Mikołajczyka W.

Zgłoszenia na członków sekcji przyjmują obydwaj trenerzy podczas treningów względnie ob. Majewski Ks. w stołówce PKP, Lubicz 10 e.

MAŁO ZNANY SPORT

KRAKÓW. — Na terenie Wytwórni PMT Nr 1 w Krakowie ul. Dolnych Młynów 10, powstała kręglarska Sekcja Sportowa „TYTONIOWIEC" która skupiła grono starszych, miłośników tego sportu.

Został wybrany Zarząd z honorowym prezesem dyr. *Szczęsnowiczem*, na czele.

Ostatnio rozegrano pierwsze w tym sezonie zawody z Sekcją kręglarską KS Podgórze, w stosunku 252—325 dla Podgórza

Mamy nadzieję, że i inne sekcje kręglarskie a jest ich na terenie m. Krakowa dość dużo, porozumią się między sobą i stworzą jedno wielkie Koło, w tej dziedzinie sportu.

RADIO

[illegible]

na dzień 18 maja 1948 r. (wtorek)

6.15 Wiadomości; 6.20 „Zegarynka muzyczna"; 7.20 Lekcja języka rosyjskiego; 7.35 Płyty; 8.20 Informacje ogólnopolskie; 8.25 Skrzynka PCK; 8.35 „Zaklęty dwór"; 8.50 Poradnik domowy; 9.05 Muzyka; 9.20 23 lekcja języka czeskiego; 12.04 Dziennik; 12.25 Koncert rozrywkowy; 12.50 „Rozmowa o Chłopskim Towarzystwie Przyjaciół Dzieci"; 14.00 Koncert solistów; 14.30 „Prawdziwa kabała" — pogadanka dla dzieci; 14.50 „Z naszych pieśni"; 15.25 23 lekcja języka czeskiego; 15.45 Audycja literacka; 16.00 Dziennik; 16.20 Kącik szachistów; 16.35 Skrzynka techniczna; 16.45 Trio fortepianowe; 17.05 „Manifest" — słuchowisko; 17.45 RUL „Sztuki plastyczne"; 18.00 Koncert rozrywkowy; 18.45 „Zaklęty dwór"; 19.00 Pieśni Henri Duparc; 19.20 Koncert. 20.00 Dziennik; 20.50 „Lud polski" — odczyt; 21.00 Koncert symfoniczny; 22.15 Muzyka na dobranoc; 22.50 Nokturny; 23.00 Ostatnie wiadomości: 23.30 Hymn i koniec audycyj.

Druk. „Wiedza" Chorzów.

Przegląd pracy Woj. Urzędu Pomiarów

W Krakowie przy ul. [illegible] mieszczą się biura i pracownie Wydziału Pomiarów Urzędu Wojewódzkiego. Wydział Pomiarów prowadzi wielkie prace z zakresu pomiaru osiedli, katastru gruntowego dla terenów województwa oraz uzupełniania archiwum mierniczego, które należy do największych w Polsce.

Archiwum to zaopatruje w mapy różnego rodzaju Wydziały Urzędów Wojewódzkich południowej i centralnej Polski oraz różne urzędy i instytucje. Archiwum posiada silnie rozbudowany dział kreślarski, wykonujący matryce map katastralnych, turystycznych i sztabowych dla celów reprodukcji. Zakład reprodukcji map zaopatrzony jest w maszyny litograficzne, z których największa ma zdolność produkcji około tysiąca map na godzinę, w specjalne urządzenia do światłokopii, fotoreprodukcji itd Dział introligatorski przy zakładzie reprodukcji map, daje im ostateczną oprawę przed wysyłką.

Wydział Pomiarów pracuje w ścisłym porozumieniu z Regionalną Dyrekcją Planowania Przestrzennego Celem pomiarów jest jak najszybsze dostarczenie podkładów mapowych, na których oparte będą plany zagospodarowania Plany sytuacyjne i wysokościowe sporządzone na podstawie pomiarów dokonanych przez ekipy pomiarowe są podstawą do planowania i realizowania budowy urządzeń publicznych odbudowy i rozbudowy.

Prace Wydziału Pomiarów mają [illegible] w odbudowie zniszczonych wojną miejscowości. Dotąd ukończono pomiary Tuchowa [illegible], Gdowa, na ukończeniu [illegible] Grybowa. Równocześnie [illegible] Białej, Dąbrowie Tarn. Chrzanowie, Myślenicach, N Sączu, N. Targu, Olkuszu, Oświęcimiu, Proszowicach, Szczucinie, Tarnowie Wadowicach, Zakopanem. 75 proc. tych osiedli zostanie w pracach pomiarowych ukończone jeszcze w roku bieżącym.

Pomiary wykonywane są przez mierniczych przysięgłych pod kontrolą Wydziału Pomiarów. Wykonują one ściśle określoną normę miesięczną. Należy zaznaczyć że grupa pomiarowa Olkusz w składzie miern. Orzechowski, Heine, Chudzik i Fiałek wykonuje stale 50% ponad normę.

Wydział Pomiarów przeprowadził poza pomiarami osiedli szereg prac pomiarowych szybowisk, dróg, fabryk, kamieniołomów itd. W bieżącym roku rozpoczęte zostaną pomiary Miechowa, Niepołomic, Oświęcimia-obozu, Krościenka, Rabki, Maszyny, Mośnie, Mogilan-parku

Na zlecenie Gł. Urzędu Pomiarów Kraju na terenie województwa dokonywana jest inwentaryzacja punktów triangulacyjnych Jest to praca o wielkim znaczeniu dla przyszłych prac pomiarowych. Wiele z tych punktów zostało celowo zniszczonych przez Niemców Prace prowadzone od stycznia br. pozwoliły na wykonanie inwentaryzacji w 76 proc Zostaną one zakończone w przeciągu najbl. trzech miesięcy. Wydział Pomiarów przygotował projekt pasa granicznego w strefie nadgranicznej polsko-czeskiej. Znajduje się on obecnie w stadium realizacji.

Ogromnie ważnym działem prac pomiarowych jest prowadzenie katastru gruntowego, który służy wielu dziedzinom życia społecznego a przede wszystkim gospodarce państwowej i prywatnej. Uciekający Niemcy celowo wywozili ze sobą mapy katastralne, aby utrudnić organizację życia gospodarczego, młodemu państwu polskiemu.

Główną czynnością Wydziału Pomiarów w zakresie katastru było zebranie i skompletowanie katastrów. W salinach w Bochni znaleziono około 6 ton map katastralnych z rzeszowskiego, w Gradkowie na D. Śląsku część operatu katastralnego pow. chrzanowskiego a w okolicy Legnicy mapy katastralne powiatu N. Targ, Jordanów i Czarny Dunajec

W wyniku tej akcji osiągnięty został stan pokrycia terenu mapami katastralnymi w około 90 proc., tym więcej że władze Czechosłowackie przekazały władzom polskim operat katastralny Spisza i Orawy. Dotąd nie posiadały katastru Miechów i Olkusz. Zebrane mapy od władz, urzędów i osób prywatnych dają zaledwie pokrycie w 54 proc. Dlatego też praca Wydz. Pomiarowego idzie w kierunku jak najszybszego uzupełnienia lub przez wygotowanie map dla pokrycia całego terenu.

Krakowski Wydz. Pomiarowy współpracuje czynnie z akcją osiedleńczą na Ziemiach Odzyskanych i na Łemkowszczyźnie dokonując tam przez specjalnie wysłane ekipy pomiarów dla celów osadnictwa W obecnej chwili 24 mierniczych jest zaangażowanych w tych pracach na obszarze 86 tysięcy ha.

Bilans prac Wydziału Pomiarów jest ogromny Pełne osiągnięcia w tej dziedzinie należy zawdzięczać nie tylko ofiarnej pracy zespołów Wydziału, ale także sprężystemu kierownictwu naczelnika inż. Butkiewicza i wydatnej pomocy ze strony wicewojewody mgr. Rubińskiego. (ta)

Lekcje anatomii zwierzęcej
dla młodych rolników

PRZEMYŚL (zk). — W pracach nad umasowieniem oświaty rolniczej na wsi zaznacza się coraz większa dążność do ugruntowania znajomości rolnictwa na zasadach popularno-naukowych. W ośrodkach P. R. W. w powiecie przemyskim wprowadzono ostatnio do nauki o hodowli i ochronie zwierząt domowych specjalne lekcje poglądowe. Młodzież poszczególnych ośrodków P. R. W. ze wsi przychodzi do rzeźni miejskiej w Przemyślu, gdzie organizuje się dla nich specjalne wykłady z dziedziny anatomii, które prowadzą lekarze wet. demonstrując od razu na zwierzętach przyprowadzonych do uboju lub na zwierzętach zabitych [illegible]

6 rocznica zbrojnego Czynu G. L.

Za Polskę - Wolność i Lud!

15 maja minęło 6 lat od chwili, gdy pierwszy oddział partyzancki Gwardii Ludowej ruszył do boju za Polskę, Wolność i Lud. Aby należycie ocenić znaczenie tego faktu należy sobie przypomnieć, że rok 1942 był rokiem, w którym Niemcy znajdowały się u szczytu powodzenia, propaganda hitlerowska szalała, gazety zachłystywały się opisami zwycięstw „Herrenvolku"

W tym niezwykle ciężkim okresie Polska Partia Robotnicza wysunęła zdecydowane hasło bezkompromisowej walki z okupantem, i stając na czele wszystkich akcji zbrojnych dała początek całemu ruchowi partyzanckiemu. Po paru miesiącach szkolenia i przygotowania w początkach kwietnia 1942 r. uformowano pierwszy oddział partyzancki.

W małym domku w Chylicach pod Warszawą, w mieszkaniu długo[illegible] działacza robotniczego [illegible] Grunwalda, czerpali młodzi gwardziści wiedzę wojskową zapoznając się z arkanami sztuki wojennej, pod kierunkiem „Wojtka" (Janusz Neugebauer), „Józka" (J. Mrożek) i Jerzego Albrechta. Kurs zakończył się uroczystym zaprzysiężeniem pierwszych partyzantów. Mocno dźwięczały słowa przysięgi wypowiadane przez kierownika kursu a powtarzane z powagą przez zgromadzonych:

„Ja, syn Ludu Polskiego, antyfaszysta, przysięgam, że mężnie i do ostatnich sił walczyć będę o Niepodległość Ojczyzny i Wolność Ludu. Przysięgam, że oddając się pod komendę Gwardii Ludowej z bezwzględnym posłuszeństwem wykonywać będę rozkazy i powierzone mi zadania bojowe i nie cofnę się przed żadnym niebezpieczeństwem.

Przysięgam, że dochowam tajemnicy wojskowej i nie zdradzę jej nigdy nawet wobec najokrutniejszych tortur, że bezlitośnie demaskować będę i ścigać tych, którzy dopuścili się zdrady.

W walce o wyzwolenie ojczyzny [illegible]".

Dowódcą pierwszego oddziału Gwardii Ludowej im. Stefana Czarnieckiego, Komenda Główna mianowała „Franka - Małego" (Fr. Żubrzycki). Świetną charakterystykę Żubrzyckiego zamieścił w swych „wspomnieniach" Jerzy Albrecht. „Franek" — pisze Albrecht — nie znał wahania. Był człowiekiem twardym jak stal. Nieugięta siła charakteru wyróżniała się w każdym jego ruchu. Niski, o szerokich ramionach, niebieskich oczach, stalowczym wyrazie ust, na pierwszy rzut oka budził świadomość wewnętrznej mocy. Nieustraszony i zawsze spokojny w akcjach, miał olbrzymi autorytet u gwardzistów, którzy go kochali i ufali swojemu instruktorowi.

15 maja oddział po opuszczeniu Marymontu — udał się do Moszczenicy. Pierwsze akcje dywersyjne i sabotażowe niezbyt udawały się, ale z biegiem czasu zdobywano doświadczenie tak w znoszeniu warunków leśnych jak w przystosowaniu się do terenu.

[illegible] 1942 r. do oddziału przybyli [illegible] ludzie, wśród nich kpt. „Jó[illegible]", zasłużony „weteran" z Hiszpanii, człowiek prosty, otwarty, nieustraszony w boju: przeprowadzo[illegible] liczne akcje zbrojne, 15. 6. 42 r. wysadzono w powietrze pociąg wojskowy między Piotrkowem a Moszczenicą. Po pierwszych akcjach nastąpiło niebywałe poruszenie w całym terenie.

16. 6. 42 r. oddział St. Czarnieckiego został otoczony przez przeważające siły niemieckiej żandarmerii. W nierównej walce dzięki dużemu męstwu gwardzistów udało się przerwać okrążenie i wycofać się do pobliskiego lasu. Straty własne wyniosły 3 zabitych, kpt. „Józek" ranny w nogę dostał się do niewoli.

Męczony w kaźniach gestapo w Radomiu kpt. „Józek" — wykazał olbrzymi hart ducha, wytrzymując straszliwe tortury — i nie zdradził [illegible] swych towarzyszy broni; ocalał przechodząc kolejno przez Oświęcim, Gross - Rosen i Oranienburg.

Gwardziści pod dowództwem „Małego Franka" i „Marcela" stoczyli parę potyczek pod Palichną, Antonowem i Krośnicą. Wśród tych walk padli: Marcel, Zygmunt i Mikołaj. „Mały Franek" i „Janusz" zostali ranni, reszta oddziału wycofała się do Opoczna.

„Mały Franek" po podgojeniu się rany postrzałowej, pamiątki z bitwy pod Palichną — natychmiast opuścił Warszawę.

Była to jego ostatnia podróż. Oddział partyzancki został zaatakowany w Tomaszowie na stacji. Walcząc do ostatniego naboju padł w nierównej walce pierwszy partyzant Gwardii Ludowej „Mały Franek".

Dziś, gdy z perspektywy minionych lat patrzymy na pierwsze walki „garstki szaleńców", jak ich wtedy nazywano, ocenić możemy historyczne znaczenie daty 15. 5. 42 r. dla ważniejszego rozwoju ruchu zbrojnego w Polsce.

Słowa rozkazu Komendy Głównej G. L.:

„Idźcie zgodnie do walki z każdym, kto jej szczerze pragnie. Nie jesteście ostatni. Za wami pójdą nowe setki i tysiące.

Polskie bory, pola, drogi, wsie zaludnią się oddziałami partyzantów-bojowników o Wolność.

Śmiało więc naprzód. Przyjdzie niezadługo chwila, kiedy cały naród chwyci za broń i stanie do walki, by zadać śmierć wrogowi na zawsze, by osiągnąć cel ostateczny — Niepodległość!" — zmieniły się [illegible].

Za przykładem oddziałów „Małego Franka" i kpt. „Józka" ruszyły liczne oddziały partyzanckie w całym kraju, lasy lubelszczyzny, kielecczyzny i Podhala zapełniły się wszystkimi, którzy zdając sobie sprawę z doniosłości walki z okupantem — wbrew wrogim podszeptom rodzimych zdrajców, w ogniu walk partyzanckich wykuwali drogę do Wolnej, Niepodległej i Demokratycznej Polski Ludowej.

PUZIO MARIAN
Sekretarz ZUWZo N i D.

Filharmonia Śląska w Cieszynie

CIESZYN (c) — Występ Filharmonii Śląskiej w Cieszynie był wielką ucztą dla miłośników muzyki, czego dowodem były niemilknące oklaski jakiemi publiczność darzyła wykonawców po każdym punkcie programu. Niewątpliwie występy Filharmonii są doskonałą propagandą dla popularyzacji kultury muzycznej i na pewno nie ostatni raz gościliśmy w naszym mieście miły zespół.

Koncert, stojący na wysokim poziomie, urozmaicony został występem solistki Klary Langerówny, która wykonała, przy współudziale orkiestry Filharmonii, koncert fortepianowy nr. 2 Stanisława Hadyny. Było to pierwsze wykonanie tego utworu młodego, doskonale zapowiadającego się kompozytora, syna ziemi Cieszyńskiej.

Chór Męski Towarzystwa Śpiewaczego w Cieszynie, odśpiewał z towarzyszeniem orkiestry 2 utwory Jana Sztwiertni, również Cieszyniaka. „Rycerze" i „Suita Beskidzka" aczkolwiek trudne w wykonaniu, doskonale odtwarzały regionalne pierwiastki muzyczne.

Poza tym zespół Filharmonii wykonał 5 symfonię Czajkowskiego, oraz polonez z opery „Onegin". Całość, wypadła imponująco. Prelekcję wygłosił Gustaw Morcinek, podkreślając, że sztuka jest dziedziną, która daje ukojenie i wytchnienie w walce przeciwko złu.

Nauczyciel gimnazjalny przed Sądem

OPOLE (L) — Znany w opolskich kołach nauczycielskich, były profesor II Państw. Gimnazjum i Liceum w Opolu Antoni Kmicikiewicz — stanął ostatnio przed Sądem Okręgowym w Częstochowie, oskarżony przez prokuraturę o odstępstwo od narodowości polskiej w okresie okupacji niemieckiej.

Kmicikiewicz bronił się przed postawionymi mu zarzutami, twierdząc, że zarówno przed wojną, jak i w okresie okupacji był narodowości ukraińskiej i dlatego nie może odpowiadać za odstępstwo od narodowości polskiej. Sąd uwzględnił obronę oskarżonego i uwolnił go od postawionych zarzutów. Wobec tego jednak, że Kmicikiewicz stwierdził swą narodowość, jako ukraińską, nie będzie on mógł pełnić nadal funkcji wykładowcy.

Wyrok w procesie bandy rabunkowo-dywersyjnej

KRAKÓW (s) — Rejonowy Sąd Wojskowy wydał wyrok w procesie bandy rabunkowo-dywersyjnej, która dokonała szeregu rabunków z bronią w ręku. Wyrokiem Sądu skazani zostali Antoni Kożuch za niezameldowanie o napadzie rabunkowym na 1 rok więzienia, Edward Kidus na 15 lat więzienia i 5 lat utraty praw. Włodzimierz Durczyk na 10 lat z utratą praw na lat 4, Karol Rzepczyński na 2 lata. Górnisiewicz Krzysztof na półtora roku więzienia, Karol Augustyn na 6 miesięcy aresztu z warunkowym zawieszeniem na 2 lata, natomiast Helena Kiduś została uwolniona od kary za niezameldowanie o bandzie władzom, ponieważ łączą ją węzły pokrewieństwa z jednym z oskarżonych.

Cenna przesyłka jedzie do Londynu

WARSZAWA. — Polski Komitet Olimpijski wysyła do Londynu na konkurs olimpijski 11 eksponatów sztuki, a mianowicie 3 rzeźby, płaskorzeźbę, cykl rysunków, mozaikę, drzeworyt, plakat, miedzioryt i 2 makaty.

Wartość powyższych eksponatów wynosi 3.807 tys. zł. Rzeźba Bandury „Crawl" i Strynkiewicza „Na mecie" ocenione są po 1 milionie złotych.

Wszystkie eksponaty mają być dostarczone do Londynu do dnia 11 czerwca. PZKol. ma trochę kłopotu z rzeźbami, które są w odlewie i będą gotowe 24 maja, tj. zaledwie na 3 dni przed odjazdem statku z Gdyni